

ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

Public Consciousness in Library Usage of Phranakhon Rajabhat University Students

กิตติศักดิ์ คงพูน, เสวียน เจนเข้ว้า, พรพรรณ ยี่ไม

Faculty of Humanities and Social Sciences, Phranakhon Rajabhat university

บทนำ

- จิตสาธารณะกับสังคมไทย

บทนำ

เมื่อมาถึงยุคปัจจุบันที่ทุกอย่างมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีและวัฒนธรรมต่างชาติที่หลั่งไหลเข้ามามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของคนไทย จะเป็นด้วยเพราะเราไม่ได้มีการเตรียมบุคลากรของชาติให้มีความพร้อมรับกับสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นหรือไม่ก็ 모르จึงทำให้เด็กและเยาวชนไม่น้อยขาดวิจาร์ณญาณในการเลือกบริโภคกับสิ่งที่มากับความเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดความคลั่งไคล้ในวัตถุนิยม และวัฒนธรรมอันไม่ใช่รากเหง้าที่แท้จริงของคนไทยไปส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งก็มุงอยู่กับด้านเศรษฐกิจเพื่อหวังสร้างความร่ำรวยให้เกิดขึ้นกับตนเองโดยไม่ได้คำนึงถึงว่าจะกระทบหรือทำให้ใครเดือดร้อนบ้าง

ทำให้ผู้คนเห็นใจกันน้อยลงและคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมน้อยลงเป็นลำดับ

บทนำ

- ส่งผลให้มีความมีจิตสาธารณะ จิตสำนึกทางสังคม จิตอาส้าน้อยลง
- การปลูกฝังความมีจิตสาธารณะ

บทนำ

- ความมีจิตสาธารณะในห้องสมุด ดังจะเห็นได้จาก
 - การเก็บหนังสือเมื่อใช้เสร็จ
 - การเก็บเก้าอี้เข้าที่หลังนั่งเสร็จ
 - การไม่ฉีกทำลายหนังสือ
 - การไม่ขีดเขียนหรือพับมุมหนังสือ
 - ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น
 - ฯลฯ

บทนำ

- ห้องสมุดจึงเป็นสาธารณะสมบัติของมหาวิทยาลัยที่นักศึกษาสามารถเข้าใช้บริการได้อย่างเสรีและเท่าเทียมกันนับตั้งแต่เริ่มการศึกษาจนกระทั่งจบการศึกษา
- พฤติกรรมการใช้บริการห้องสมุดจึงเป็นดัชนีชี้วัดที่ดีในการวัดระดับความมีจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครต่อการใช้สาธารณะสมบัติ
- ปัญหาสำคัญการเข้าใช้บริการห้องสมุด คือ ผู้ใช้บริการไม่เก็บหนังสือที่ไม่ใช้หรืออ่านเสร็จแล้วให้เรียบร้อยทำให้ผู้ใช้บริการรายอื่นไม่สะดวกในการค้นคว้า และอีกปัญหาหนึ่ง คือ การส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่นที่มาใช้บริการข้างเคียงบางราย
- จนพบว่าเป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดความเครียดในการใช้บริการห้องสมุด ซึ่งสร้างความเดือดร้อนและเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษาอย่างยิ่ง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จำแนกตามคณะที่ศึกษา

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

สมมติฐานของการวิจัย

นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในคณะวิชาต่างกันมีจิตสำนึกในการใช้ห้องสมุดแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดของงานวิจัย

ตัวแปรต้น

นักศึกษาระดับปริญญาตรี
คณะที่นักศึกษาสังกัด

ตัวแปรตาม

ความมีจิตสำนึกในการใช้ห้องสมุด

1. ด้านอาคารสถานที่
2. ด้านทรัพยากรสารสนเทศ
3. ด้านวัสดุครุภัณฑ์

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

- ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 9,740 คน
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จำนวน 368 คน ซึ่งได้มาโดยการใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามคณะที่นักศึกษาสังกัด

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ
ระดับชั้นปี และคณะ โดยมีข้อคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบวัดความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดให้นักศึกษา
ตอบว่าได้ปฏิบัติระดับใดในแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

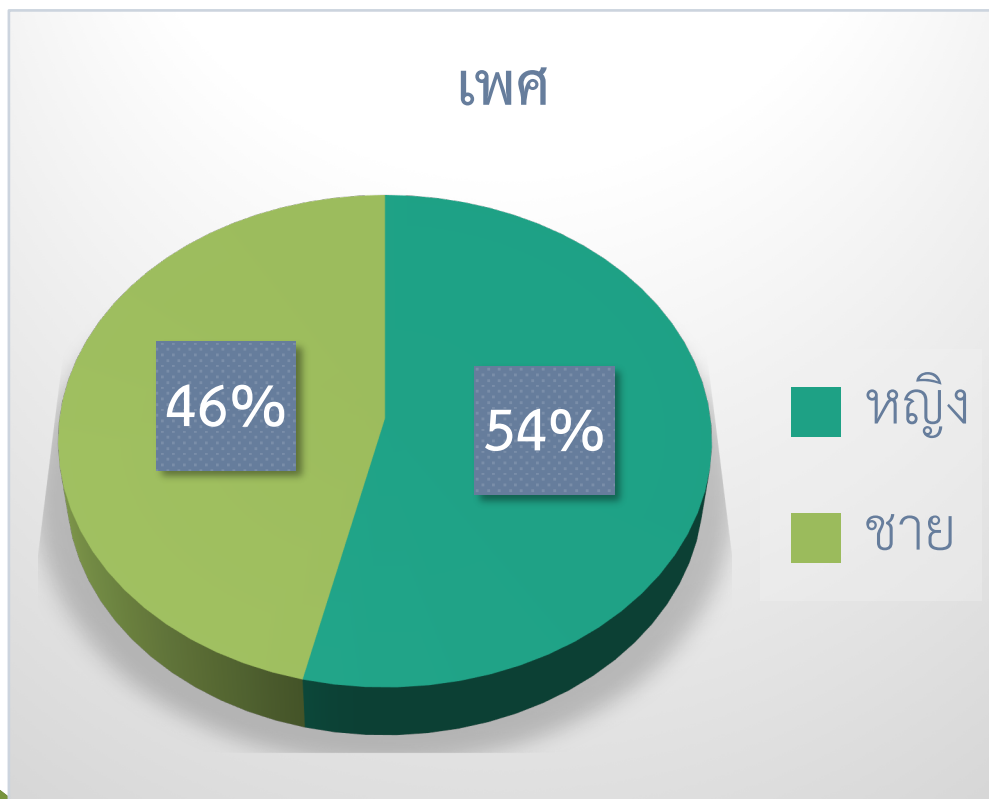
ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่สมบูรณ์บันทึกลงในโปรแกรมคำนวณสำเร็จจนครบทุกฉบับ
2. ใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละในการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของนักศึกษา ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี และคณะ
3. ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามในตอนที่ 2 โดยวิเคราะห์เป็นภาพรวม รายด้าน และรายข้อ ใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยแบบอิงเกณฑ์ 5 ระดับตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538, น. 9)
4. ใช้การทดสอบค่าสถิติ F-test วิเคราะห์เปรียบเทียบความมีจิตสำนึกในการใช้ห้องสมุดตามตัวแปรคณะ กรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD

สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และการนำไปใช้ประโยชน์

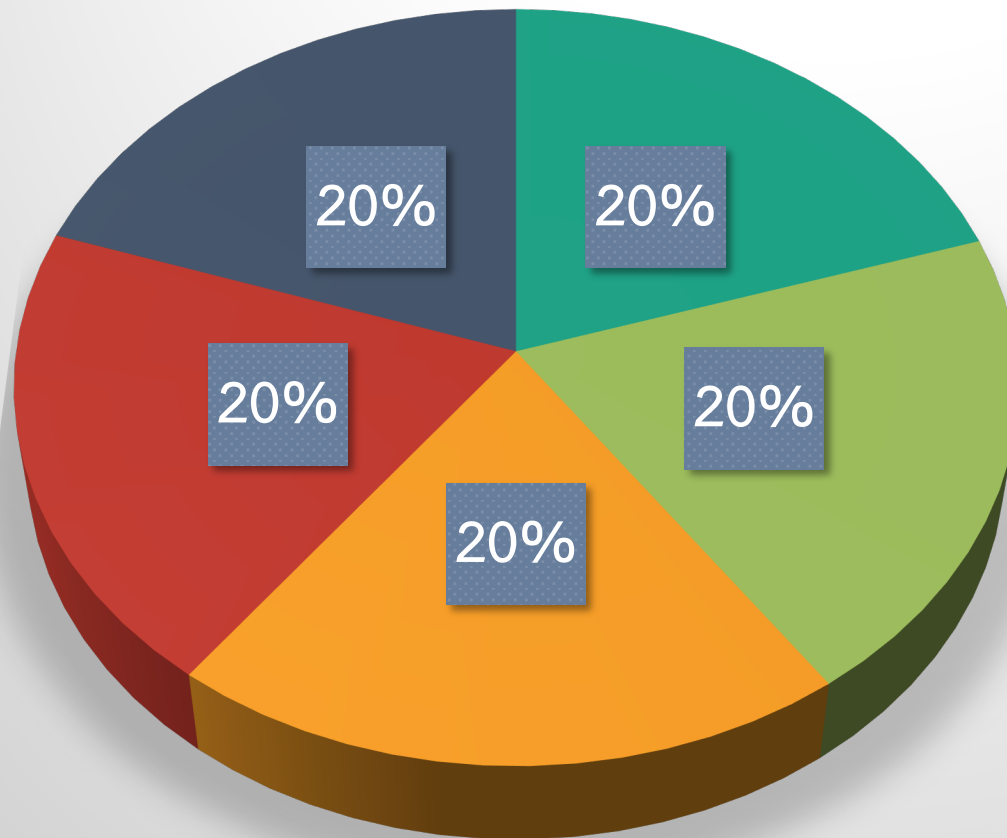
ผลการวิจัย

สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และการนำไปใช้ประโยชน์

ผลการวิจัย

คณะที่สังกัด

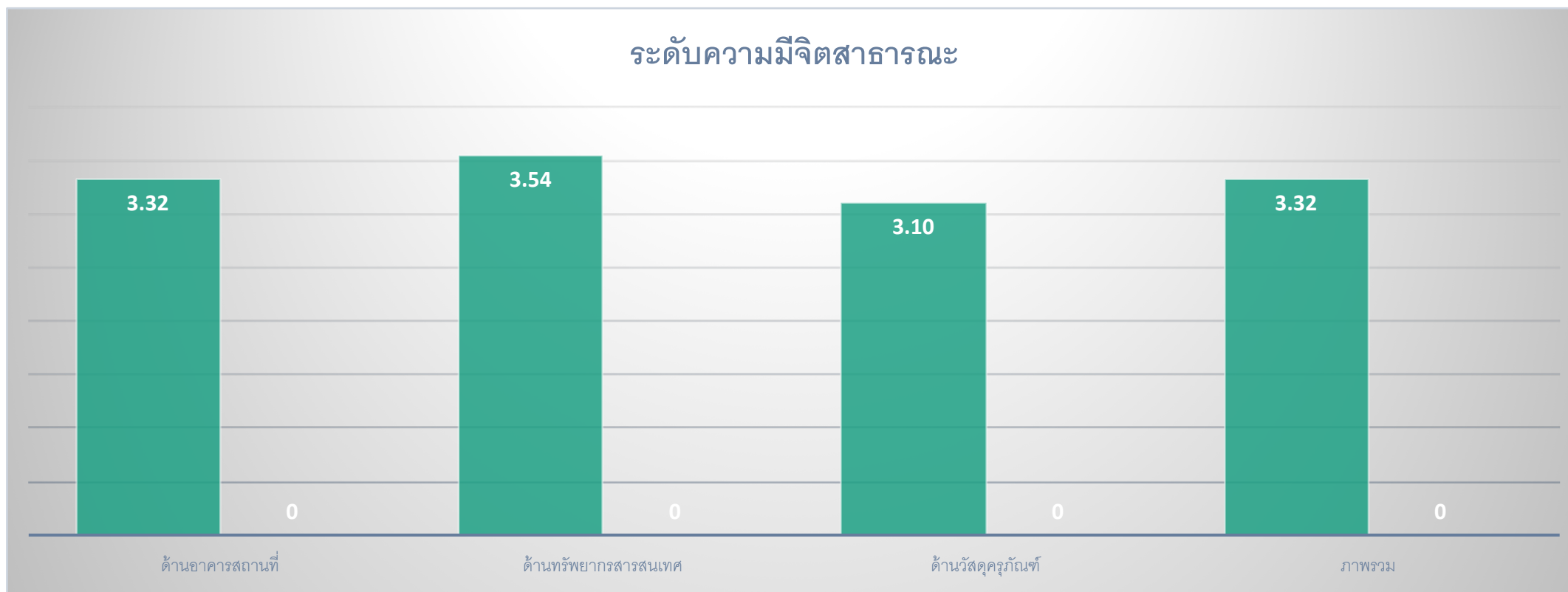

- วิทยาลัยการฝึกหัดครู
- คณะวิทยาการจัดการ
- คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
- คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
- คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และการนำไปใช้ประโยชน์

ผลการวิจัย

ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ภาพรวมและรายด้าน

สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และการนำไปใช้ประโยชน์

ผลการวิจัย

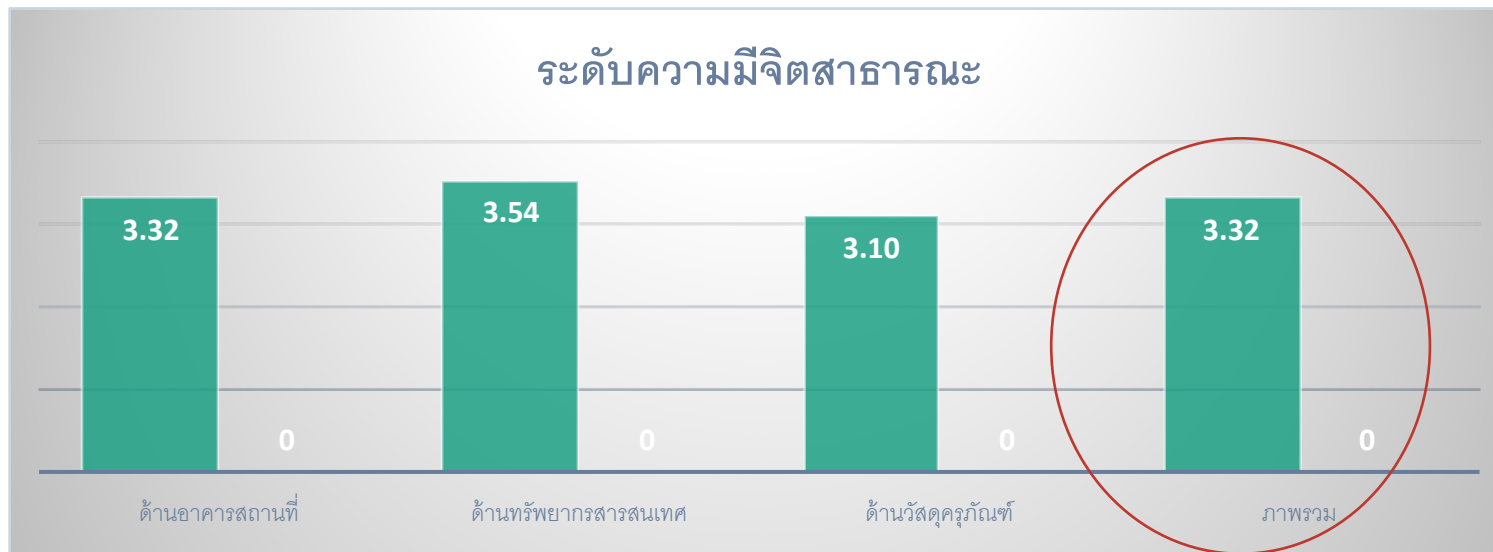
เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามคณะที่ศึกษา

ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุด	คณะที่ศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig
ด้านอาคารสถานที่	วิทยาลัยการฝึกหัดครู	3.35	0.55	4.76*	0.00
	คณะวิทยาการจัดการ	3.30	0.51		
	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	3.32	0.53		
	คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	3.52	0.70		
	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3.12	0.49		
ด้านทรัพยากรสารสนเทศ	วิทยาลัยการฝึกหัดครู	3.58	0.45	5.66*	0.00
	คณะวิทยาการจัดการ	3.40	0.47		
	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	3.57	0.49		
	คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	3.73	0.61		
	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3.40	0.46		
ด้านวัสดุครุภัณฑ์	วิทยาลัยการฝึกหัดครู	3.07	0.64	3.11*	0.02
	คณะวิทยาการจัดการ	3.11	0.75		
	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	3.13	0.71		
	คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	3.31	0.86		
	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	2.88	0.63		
	รวม	3.32	0.54	5.12*	0.00

สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และการนำไปใช้ประโยชน์

อภิปรายผล

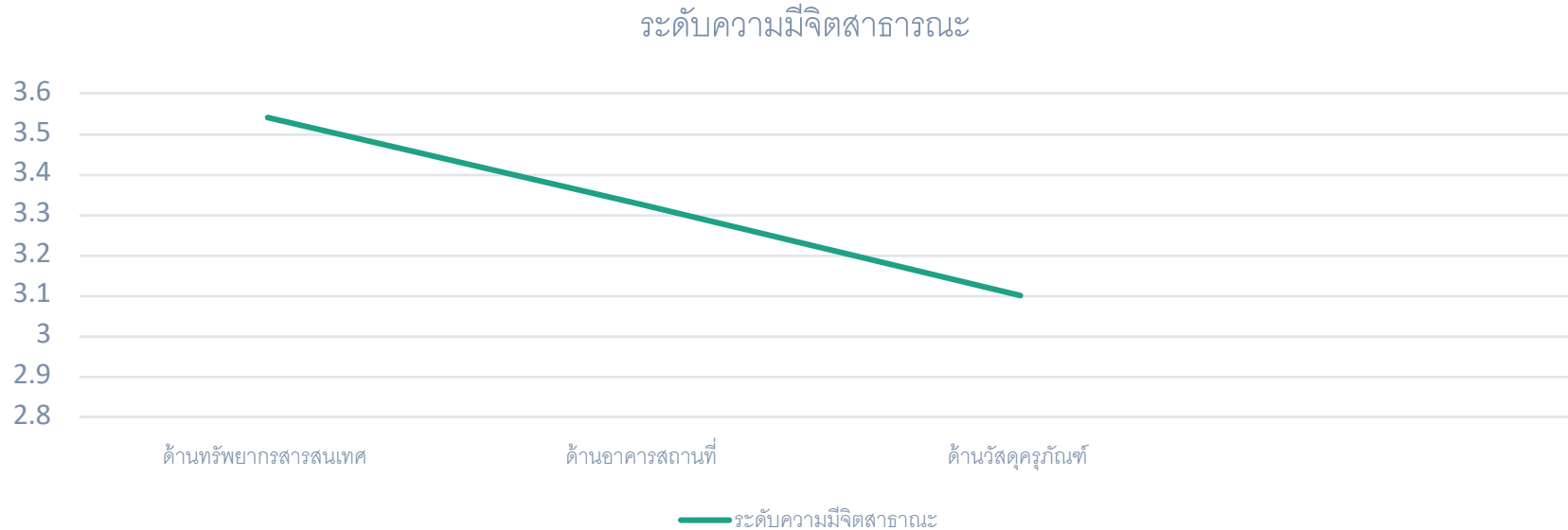
ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

เป็นเพราะว่านักศึกษาได้รับการปลูกฝังเสริมสร้างจิตสำนึกความมีจิตสาธารณะในการใช้ของส่วนรวมมา还不够 เนื่องจากนักศึกษาบางคนไม่เคยเข้าใช้บริการห้องสมุดจึงทำให้ไม่ทราบ ไม่เข้าใจกฎระเบียบของห้องสมุด ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุษกร เขียวมัน (2555, น.2) ที่ศึกษาความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดโดยรวมอยู่ในระดับสูง

สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และการนำไปใช้ประโยชน์

อภิปรายผล

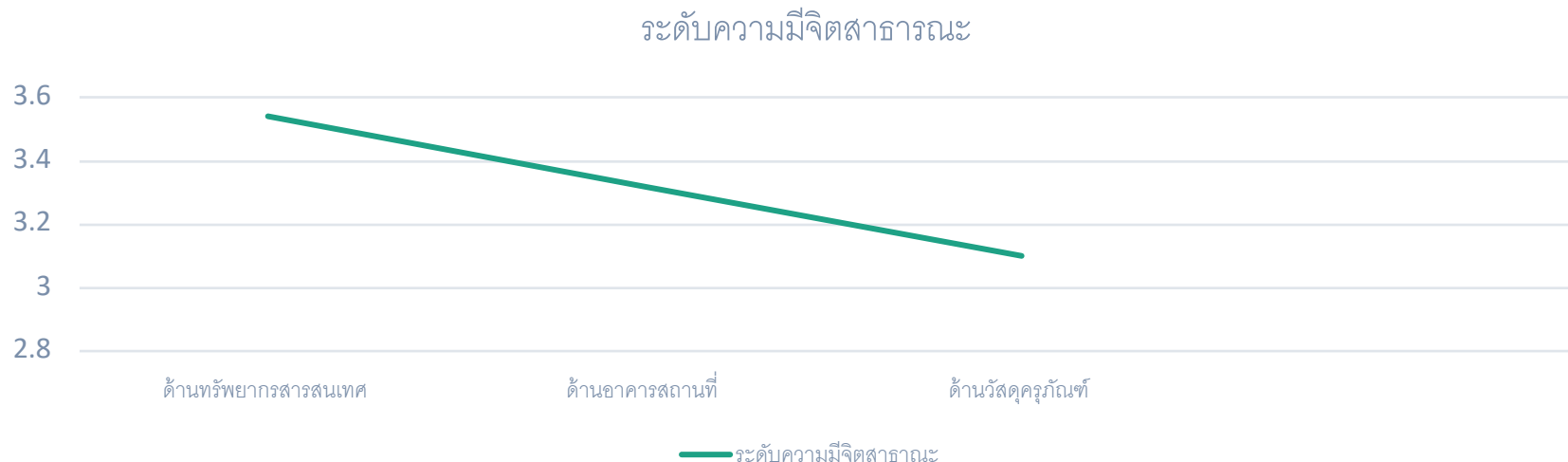
ด้านทรัพยากรสารสนเทศ

- เมื่อนักศึกษาใช้หนังสือที่ต้องการอ่านเสร็จแล้ว นักศึกษาจะนำหนังสือไปวางไว้ที่ชั้นพักหนังสือ
- รองลงมา เมื่อนักศึกษายืมอุปกรณ์ของฝ่ายโสตทัศนวัสดุจากเจ้าหน้าที่ห้องสมุด หลังเลิกใช้แล้วนักศึกษานำมาส่งคืนอย่างครบถ้วน
- และนักศึกษารักษาหนังสือที่ยืมออกจากห้องสมุดโดยไม่ให้เกิดความชำรุดหรือเสียหาย

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดมีจำนวนน้อย นักศึกษามีจิตสำนึกในการใช้สาธารณะสมบัติและมีความรับผิดชอบต่อการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง

สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และการนำไปใช้ประโยชน์

อภิปรายผล

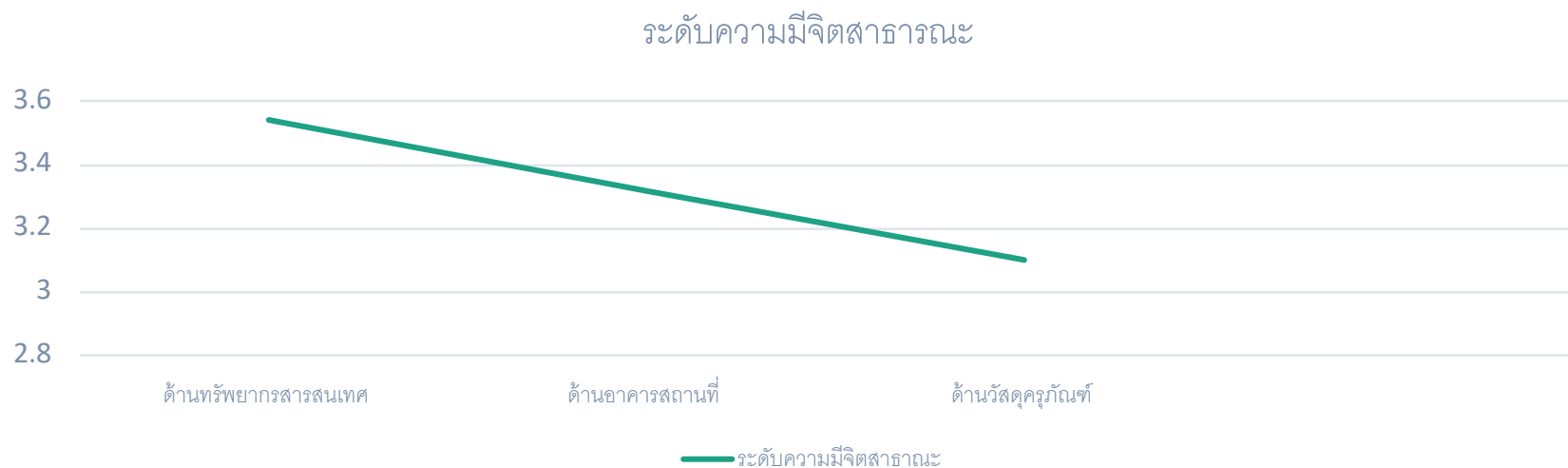

ด้านอาคารสถานที่

- เมื่อนักศึกษาใช้ลิฟต์ในห้องสมุด หากมีนักศึกษาคนอื่นกำลังเดินมานักศึกษาจะกดลิฟต์เพื่อรอขึ้นพร้อมกัน
- รองลงมา นักศึกษาทิ้งขยะลงในถังขยะที่ห้องสมุดจัดเตรียมไว้ให้
- และ เมื่อนักศึกษาเข้าใช้ลิฟต์ในห้องสมุด นักศึกษาจะเดินชิดด้านในเพื่อเปิดโอกาสให้คนข้างหลังเข้าใช้ได้โดยง่าย

สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และการนำไปใช้ประโยชน์

อภิปรายผล

ด้านวัสดุครุภัณฑ์

- เมื่อนักศึกษาเคลื่อนย้ายโต๊ะ เก้าอี้ ในห้องสมุด หลังเลิกใช้งานแล้วนักศึกษาจะเก็บเข้าที่ให้เหมือนเดิม
- รองลงมา นักศึกษาดูแลความสะอาดเรียบร้อยบริเวณโต๊ะอ่านหนังสือหลังเลิกใช้งาน
- และ เมื่อนักศึกษาใช้คอมพิวเตอร์ที่ให้บริการในห้องสมุดเสร็จแล้ว นักศึกษาตรวจสอบความเรียบร้อยของเครื่องคอมพิวเตอร์ให้อยู่ในสภาพเหมือนก่อนใช้งาน

สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และการนำไปใช้ประโยชน์

อภิปรายผล

เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จำแนกตามคณะ

ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุด	คณะที่ศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig
ด้านอาคารสถานที่	วิทยาลัยการฝึกหัดครู	3.35	0.55	4.76*	0.00
	คณะวิทยาการจัดการ	3.30	0.51		
	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	3.32	0.53		
	คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	3.52	0.70		
	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3.12	0.49		
ด้านทรัพยากรสารสนเทศ	วิทยาลัยการฝึกหัดครู	3.58	0.45	5.66*	0.00
	คณะวิทยาการจัดการ	3.40	0.47		
	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	3.57	0.49		
	คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	3.73	0.61		
	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3.40	0.46		
ด้านวัสดุครุภัณฑ์	วิทยาลัยการฝึกหัดครู	3.07	0.64	3.11*	0.02
	คณะวิทยาการจัดการ	3.11	0.75		
	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	3.13	0.71		
	คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	3.31	0.86		
	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	2.88	0.63		
	รวม	3.32	0.54	5.12*	0.00

นักศึกษาที่ศึกษาคณะวิชาต่างกัน มีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการปลูกฝังในเรื่องจิตสาธารณะที่แตกต่างกันตั้งแต่ในอดีต การจัดกิจกรรมภายในคณะต่างกัน บริบทความเป็นอยู่และสิ่งแวดล้อมต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และการนำไปใช้ประโยชน์

อภิปรายผล

เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จำแนกตามคณะ

ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุด	คณะที่ศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig
ด้านอาคารสถานที่	วิทยาลัยการฝึกหัดครู	3.35	0.55	4.76*	0.00
	คณะวิทยาการจัดการ	3.30	0.51		
	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	3.32	0.53		
	คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	3.52	0.70		
	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3.12	0.49		
ด้านทรัพยากรสารสนเทศ	วิทยาลัยการฝึกหัดครู	3.58	0.45	5.66*	0.00
	คณะวิทยาการจัดการ	3.40	0.47		
	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	3.57	0.49		
	คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	3.73	0.61		
	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3.40	0.46		
ด้านวัสดุครุภัณฑ์	วิทยาลัยการฝึกหัดครู	3.07	0.64	3.11*	0.02
	คณะวิทยาการจัดการ	3.11	0.75		
	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	3.13	0.71		
	คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	3.31	0.86		
	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	2.88	0.63		
	รวม	3.32	0.54	5.12*	0.00

เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาคณะวิชาต่างกัันมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกััน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ นวลละออ แสงสุข (2553, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาจิตสำนึกสาธารณะในเยาวชนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง และ อริยา คูหา และสุวิมล นราองอาจ (2554, บทคัดย่อ)

สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และการนำไปใช้ประโยชน์

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. ด้านอาคารสถานที่ ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะในเรื่องดังกล่าวให้สูงขึ้น ห้องสมุดควรประชาสัมพันธ์และชี้แจงเกี่ยวกับข้อปฏิบัติและมารยาทในการเข้าใช้ห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง
2. ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะในเรื่องดังกล่าวให้สูงขึ้น ห้องสมุดควรขอความร่วมมือจากนักศึกษาเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรสารสนเทศสาธารณะสมบัติในห้องสมุด
3. ด้านวัสดุครุภัณฑ์ ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะในเรื่องดังกล่าวให้สูงขึ้น ห้องสมุดควรขอความร่วมมือจากนักศึกษาเกี่ยวกับการใช้ของส่วนรวมในห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง

สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และการนำไปใช้ประโยชน์

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

4. ความมีจิตสาธารณะของนักศึกษา

สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และการนำไปใช้ประโยชน์

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับการศึกษาปริญญาบัณฑิต และบัณฑิตศึกษา
2. ควรศึกษาความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ
3. ในงานวิจัยครั้งนี้ควรศึกษาตัวแปรให้ครอบคลุมทุกด้าน

Thank
you!

